

از همین حالا خودآزمایی را جدی بگیرید

یکی از بزرگترین تفاوت‌های سال دوازدهم با سایر سال‌های تحصیلی، نقش مهم سؤال‌های چهارگزینه‌ای در این سال است. تا سال دوازدهم، سؤال‌های چهارگزینه‌ای یا جایگاهی در برنامه آموزشی دانش‌آموزان ندارد یا حضورش نسبت به سؤال‌های تشریحی کم‌رنگ‌تر است، اما سال دوازدهم، سؤال‌های چهارگزینه‌ای اهمیت بسیار زیادی برای دانش‌آموزان دارد؛ زیرا آزمون سراسری به صورت چهارگزینه‌ای برگزار می‌شود.

اما یک دانش‌آموز سال دوازدهم از کی و چگونه باید از سؤال‌های چهارگزینه‌ای استفاده کند؟ آیا از ابتدا باید زمان را در سؤال‌های چهارگزینه‌ای لحاظ کند؟ آیا باید از همان ابتدا نمره منفی را در این آزمون‌ها در نظر گرفت؟ (در آزمون سراسری، هر تستی که غلط پاسخ داده شود، نمره منفی دارد؛ در نتیجه، پاسخ ندادن به یک سؤال، بهتر از پاسخ غلط دادن به آن است). در این مقاله به بررسی سؤال‌های فوق می‌پردازیم.

چرا باید تستی کار کرد؟

برخی از معلم‌ها و دانش‌آموزان تصور می‌کنند عامل موفقیت در آزمون سراسری این است که داوطلب به مفاهیم کتاب‌های درسی کاملاً مسلط باشد تا بتواند به هر نوع سؤالی که از مباحث درسی طرح می‌شود، پاسخگو باشد. آنها می‌گویند در سؤال تشریحی، بهتر می‌توان سطح علمی دانش‌آموز را سنجید و به نقاط ضعف و قوت او پی برد، اما در سؤال تستی، احتمال دارد که داوطلب بر پایه شانس و اقبال، به برخی از سؤال‌ها پاسخ صحیح بدهد؛ البته ما نیز معتقدیم که اولین و مهم‌ترین قدم برای هر داوطلبی، تسلط بر مباحث درسی است و امتحان تشریحی می‌تواند مباحث علمی را در ذهن دانش‌آموز نهادینه کند، اما این موضوع، به معنای بی‌توجهی به تست و آزمون‌های تستی نیست. یک داوطلب برای کاهش اضطراب، دقت بیشتر و کسب سرعت عمل لازم در جلسه آزمون سراسری،

پیدا کردن نکات ریز و ظریف هر مبحث درسی، پیدا کردن کوتاه‌ترین و بهترین راه حل، نیاز به پاسخگویی به تست‌های متعدد و متنوع دارد. در واقع داوطلبی که اصول و قوانین تست‌زنی را خوب بلد نباشد و در تست‌زنی مهارت نداشته باشد، حتی اگر خیلی خوب درس خوانده باشد و معدل کتبی نهایی‌اش هم ۲۰ باشد، مطمئناً در رقابت میلیونی و فشرده کنکور نتیجه خوبی نخواهد گرفت.

می‌خواهیم بگوییم افرادی که ساعت مطالعه بالایی دارند، ولی تست‌زنی را جدی نمی‌گیرند، به نتیجه مطلوبی نمی‌رسند؛ در حالی که تست‌زنی مطلوب و هدفمند، کیفیت یادگیری و ساعت مطالعه را بالا می‌برد و منجر به کسب نتیجه بهتری می‌شود.

کی تست بزئیم؟

آیا باید قبل از مطالعه یک درس تست زد و نکته‌های درسی را در تست فراگرفت و سپس به سراغ مطالعه یک درس رفت؟ آیا باید یک بار روزنامه‌وار درس را خواند و بعد با زدن تست، نکته‌های ظریف درسی را فراگرفت و همه آنها را در کتاب درسی یادداشت کرد؟ آیا باید اول درس را به طور مفهومی و تشریحی خوب فراگرفت و در زمینه مبحث مورد نظر، سؤال تشریحی حل کرد و بعد از

مهم این است که با تست‌زنی آشتی

کنید و منتظر نباشید که به طور کامل

یک مبحثی را فرا بگیرید و بعد به

سراغ تست آن بروید؛ زیرا عادت به

تست‌زنی، یکی از اصول یادگیری و

مطالعه مفید برای آزمون سراسری

است و باعث حفظ آرامش و افزایش

اعتماد به نفس در مواجهه با تست‌های

آزمون و حتی کنکور می‌شود

و یادگیری شماسست و نیازی نیست که هنگام تست‌زنی، خیلی مقید به زمان و سرعت عمل باشید، بلکه مهم است که تست‌ها را به جواب نهایی برسانید و انتظار نداشته باشید که در این مرحله، سرعت تست‌زنی و تعداد پاسخ‌های درست شما در هر درس زیاد باشد. مهم این است که با تست‌زنی آشتی کنید و منتظر نباشید که به طور کامل یک مبحثی را فرا بگیرید و بعد به سراغ تست آن بروید؛ زیرا عادت به تست‌زنی، یکی از اصول یادگیری و مطالعه مفید برای آزمون سراسری است و باعث حفظ آرامش و افزایش اعتماد به نفس در مواجهه با تست‌های آزمون و حتی کنکور می‌شود.

مراجعه به جواب تشریحی و مطالعه عمیق و دقیق آن در این مرحله نیز بسیار مهم است؛ چون انجام این کار باعث می‌شود که نکته سؤال و علت رد گزینه‌های دیگر را به خوبی متوجه

شوید و همچنین از راه حل‌های تستی (که گاه به ذهن شما نرسیده بود) بهره‌بردار شوید و با مطالعه‌ای که می‌کنید، مطالب درسی نیز مرور بشود.

در تست ارزیابی سنجشی، باید تقریباً بعد از گذشت یک هفته از تست زدن آموزشی، تست‌های خود را بزنید. در این مرحله باید تست‌زنی همراه با رعایت زمان باشد و با تست‌های متنوع (در سطح‌های مختلف) مهارت خود را تقویت کنید و خود را برای هر نوع تست و در هر سطحی آماده سازید.

مرحله آخر تست سرعتی، جمع‌بندی است. این مرحله معمولاً از اسفند یا فروردین ماه شروع می‌شود. در این مرحله حتماً باید به شیوه کنکور از خودتان آزمون بگیرید؛ یعنی در مرحله اول، مجموعه دروس عمومی را در ۷۵ دقیقه پاسخ دهید و سپس کل

دروس عمومی و اختصاصی را در زمانی مشابه

کنکور و با شرایطی مشابه آن پاسخگو

باشید؛ تا بتوانید ذهنتان را عادت دهید

که از یک درس به سراغ درس دیگر

برود و در عین حال سردرگم نشود؛

در ضمن باید بتوانید مدت

چند ساعت به صورت مداوم،

تست‌های دروس مختلف را

بدون خستگی جسمی و

ذهنی پاسخ بدهید.

تسلط کامل به آن درس یا مبحث، به سراغ تست رفت؟ واقعیت این است که نمی‌توان یک نسخه مشترک برای همه داوطلبان پیچید و در عمل می‌بینیم که بهترین رتبه‌های آزمون سراسری، در این زمینه، متفاوت عمل کرده‌اند؛ برای مثال، یاسمن میر، رتبه شش کشور گروه آزمایشی علوم تجربی در آزمون سراسری سال ۹۶، برای مطالعه زیست‌شناسی به تست پای‌بند بود و می‌گفت: فقط یک بار روزنامه‌وار کتاب درسی‌ام را می‌خواندم و سپس تست‌های مرتبط با مبحث مورد نظر را می‌زدم و نکات تستی را مهم را در حاشیه کتاب درسی‌ام یادداشت می‌کردم و دفعات بعد، کتابم را با همه نکات یادداشت شده مطالعه می‌کردم.

در مقابل، سید شایان پور میر بابایی، رتبه یک گروه آزمایشی علوم تجربی در آزمون سراسری سال ۹۳، در همین زمینه می‌گفت: زیست‌شناسی را به طور خیلی دقیق و مفهومی می‌خواندم و همه قسمت‌ها و شکل‌های کتاب را بررسی می‌کردم و سپس برای هر مبحث، تست‌های زیادی حل می‌کردم.

همچنین عده‌ای معتقدند که نباید در تست زدن عجول بود و حداقل باید یک یا دو روز بین خواندن یک مطلب و حل تست آن، فاصله باشد تا اطلاعات خوانده شده، از حافظه کوتاه مدت به حافظه بلند مدت منتقل شود و سپس با تست زدن متوجه ضعف‌ها و اشتباهات خود گردید؛ وگرنه، اگر بلافاصله تست زده شود، داوطلب چون مطالب را در خاطر دارد، به راحتی می‌تواند بخش اعظم تست‌ها را بزند و تصور می‌کند که تسلط لازم را در این زمینه کسب کرده است.

عده‌ای نیز می‌گویند بعد از یاد گرفتن هر مطلب باید تست زد تا داوطلب متوجه شود که به نکات مهم و اصلی مبحث مورد نظر مسلط شده است یا خیر.

اما در کل می‌توان گفت با توجه به هدفی که داوطلب از تست زدن دارد، می‌تواند

زمان تست زدن خود را تعیین کند؛ برای مثال، اگر هدف داوطلب،

زدن تست‌های آموزشی یا یادگیری است، باید تست‌های مورد نظر

را در طول هفته تقسیم کند؛ چرا که یادگیری، فرایندی تدریجی

است و با گذشت زمان انجام می‌شود و مغز نمی‌تواند در

یک زمان، مباحث زیادی را تحلیل کند و

برای مدت زمان زیادی نگه دارد. توجه

داشته باشید که این مرحله آموزش